

Chrześcijanin wobec eutanazji, red. K. Gryz, B. Mielec, Wydawnictwo św. Stanisława BM Archidiecezji Krakowskiej, Kraków 2001, ss. 196

Obecnie próbuje się usprawiedliwić moralną i legalną dopuszczalność eutanazji. obrońcy eutanazji odwołują się do prawa człowieka do godnej śmierci, z którego wynika, że każdy może żądać od lekarza, by skrócił jego cierpienia. Nie można zmuszać chorych do niehumanitarnych cierpień, do poniżenia i samotności wśród aparatury medycznej. Samo zaś podtrzymywanie życia jest dla nich dodatkowym źródłem cierpienia, a dla społeczności obciążeniem.

Kościół uczy, że choroba i związane z nią cierpienie należą do ludzkiego życia i muszą być przezwyciężone w ludzki sposób. Chorym należy się nie taka pomoc, aby mogli jak najszybciej umrzeć, ale taka, aby umierali w sposób godny. Człowiek ma prawo łagodzić swoje cierpienia, ale nie jest władnym rozporządzać swoim życiem i śmiercią w zależności od własnego uznania i zaistniałych okoliczności. Dla Kościoła każda forma życia jest wartościowa. Nawet życie naznaczone chorobą i cierpieniem może stać się czasem osiągnięcia dojrzałości osobowej. Eutanazja jest po prostu zamachem na podstawowe prawo człowieka, prawo do życia, którego nikt nie może się wyrzec ani też nikomu nie może być odebrane. Jest to prawo przysługujące każdemu i wszystkim, obowiązujące na każdym etapie życia.

Z punktu widzenia chrześcijańskiej moralności odrzucić należy zarówno aktywną pomoc do umierania. Bóg jest jedynym Panem życia i śmierci. Toteż nikt nie może w żaden sposób zezwolić na zadanie śmierci osoby ludzkiej. Jana Paweł II w *Evangelium vitae* (nr 65) uczy, że eutanazja jest zawsze poważnym naruszeniem prawa Bożego jako moralnie niedopuszczalne dobrowolne zabójstwo osoby ludzkiej.

Prezentowana książka poprzedzona wstępem ks. kard. F. Macharskiego, porusza różne aspekty eutanazji: teologiczno-moralny (ks. K. Gryz), duszpasterski (ks. B. Mielec), medyczny (T. Weber), prawny (M. Żelichowski) i psychologiczny (B. Tischner). Godne uwagi są artykuły mówiące o wartości cierpienia w życiu ludzkim: *Moje spotkanie z cierpieniem*, ks. T. Grzesiak; *Wartość osoby ludzkiej w doświadczeniu Jeana Vanier'a*, P. Wierzchosławski; *Dzieląc życie z niepełnosprawnymi*, s. K. Bród.

Alternatywą dla eutanazji jest opieka paliatywna, ruch hospicyjny i domy opieki społecznej. W omawianej książce J. Stokłosa mówi nie tylko o potrzebie właściwej opieki nad terminalnie chorymi w hospicjach, ale także nad ich rodzinami. Zbliżające się odejście

najbliższej osoby jest dla nich poważnym problemem, z których nie zawsze sobie mogą poradzić. Ważną rolę w realizacji tego zadania spełnia służba *caritas* wobec cierpiących a także wolontariat świeckich, który jest prawdziwą szkołą miłości bliźniego.

Publikację niniejszą kończy aneks, w którym redaktorzy zamieścili m.in. dokumenty nauczania Magisterium Kościoła na temat eutanazji oraz godności osoby umierającej. Należą do nich: Deklaracja Kongregacji Nauki Wiary na temat eutanazji *Iura et bona* (5 V 1980), wypowiedzi *Katechizmu Kościoła katolickiego* (nr 2276-2279) oraz fragmenty encykliki *Ewangelium vitae* (nr 64-67), przemówienie Jana Pawła II do uczestników międzynarodowego sympozjum nt. *Opieka nad umierającym* (17 III 1992) oraz przemówienie *Godność człowieka umierającego* skierowane do uczestników zgromadzenia ogólnego Papieskiej Akademii Pro vita (27 II 1999).

Wydaje się, że tematyka eutanazji niezbyt często jest tematem homilii. Warto więc zwrócić uwagę na ciekawą propozycję, jaką jest homilia na temat eutanazji autorstwa ks. S. Miki. Z tematyką eutanazji i opieki paliatywnej trzeba zaznajamiać także ludzi młodych. Toteż godne odnotowania jest, że w książce znajduje się propozycja katechezy na ten temat (ks. T. Panuś). Redaktorzy, wychodząc naprzeciw potrzebom duszpasterskim, umieścili także tekst adoracji Najświętszego Sakramentu pt. *O łaskę chrześcijańskiej postawy wobec cierpienia i śmierci*, autorstwa ks. B. Mielca.

Niniejszą książkę poleca się lekarzom, duszpasterzom, katechetom i studentom teologii. Mogą ją z pożytkiem przeczytać także wszyscy zainteresowani tą ważną i aktualną tematyką.

ks. Tadeusz Reroń